

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovéj a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: I., M.X., V., IČO: L., zast. JUDr. M.V., advokátkou, H.X., B., proti žalovanému: V., a.s., M.n.X., B., zast. JUDr. M.H., advokátom, K.X., B., a vedľajším účastníkom na strane žalovaného: Ministerstvom financií SR, Štefanovičova 5, Bratislava a Fond národného majetku SR, Drieňová 27, Bratislava, IČO: 17 333 768, a S.k., a.s., C.X., B., IČO: X., všetci zastúpení JUDr. A.B., advokátom, J.X., B., o zaplatenie 92 897 594 Sk, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. novembra 2007 č.k. 38 Cb 34/2002-667 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. novembra 2007 č.k. 38 Cb 34/2002-667 **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 397 256 Sk na účet jeho právneho zástupcu.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajším účastníkom náhradu trov odvolacieho konania vo výške 952 560 Sk na účet ich právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 3 672 079 Sk a vedľajším účastníkom 2 834 728 Sk k rukám ich právneho zástupcu.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobou podanou 29.7.2002 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v prvom rade V. a v druhom rade K., aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 92 897 594 Sk a trovy konania.

Uplatnený nárok odvodzuje zo zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú uzatvoril dňa 29.4.2002 s Ing. S., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. ako postupcom, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku vo výške 92 897 594 Sk, ktorá vznikla pri realizácii zmlúv o zabezpečovacom prevode práva, ktoré úpadca ako dlžník uzavrel 20.10.1999 so žalovaným v prvom rade ako veriteľom za účelom zabezpečenia jeho pohľadávok z úverových zmlúv č. 719307/98 zo dňa 27.3.1998, č. 719312/98 a č. 719313/98 obe zo dňa 28.7.1998 v celkovej sume 202 848 130,50 Sk a to zmluvy o zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnému majetku č. 321/1/99/A a k hnutel'nému majetku č. 321/1/99/B, pričom celková hodnota prevedeného majetku, určená znaleckými posudkami, predstavovala sumu 295 745 725 Sk.

Súčasťou oboch zmlúv o zabezpečovacom prevode práva bola dohoda o tom, že prevedený majetok sa ponecháva v bezplatnom užívaní dlžníka.

Žalovaný v prvom rade listom z 11.1.2000 vyzval úpadcu na splnenie celého záväzku z úverových zmlúv. Keďže úpadca svoj záväzok v dodatočnej lehote nesplnil, došlo k porušeniu zmlúv a následne k zrušeniu užívania majetku a k realizácii všetkých vlastníckych oprávnení vyplývajúcich zo zmlúv o zabezpečovacom prevode práva.

Žalovaný v prvom rade ako veriteľ a postupca zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 14.1.2000 postúpil svoju pohľadávku vyplývajúcu z úverových zmlúv spolu so všetkými právami s ňou spojenými žalovanému v druhom rade ako postupníkovi. Postúpenie pohľadávky oznámil žalovaný v prvom rade úpadcovi listom zo dňa 22.3.2000, ktorý mu bol doručený 23.3.2000. Žalovaný v druhom rade, ako nový veriteľ a postupník, listom zo dňa 10.5.2000 oznámil túto skutočnosť Okresnému úradu v Trnave, odbor katastrálny a súčasne oznámil aj prevzatie majetku, ktorý bol predmetom zmlúv o zabezpečovacom prevode práva, do „definitívneho,, vlastníctva.

Podľa názoru žalobcu zmluvou o zabezpečovacom prevode práva sa účastníci zmluvy v podstate dohodli na kúpe majetku pre veriteľa za uvedenú kúpnu cenu. Rozdiel medzi

nadobúdacou cenou prevedeného majetku a pohľadávkou veriteľa – teda suma 92 897 594 Sk je predmetom tohto sporu.

Podaním zo dňa 12.3.2003 žalobca s ohľadom na skutočnosť, že na žalovaného v druhom rade bol uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 1K 40/02-58 zo dňa 21.1.2003 vyhlásený konkurz, zobral voči nemu žalobu späť a súčasne navrhol súdu, aby na zaplatenie žalovanej sumy a trov konania zaviazal iba žalovaného v prvom rade.

Rozsudkom zo dňa 17.9.2003 súd konanie proti žalovanému v druhom rade zastavil. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť 27.11.2003. Žalovanému v prvom rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 92 897 594 Sk z dôvodu rozdielu medzi nadobúdacou cenou a cenou určenou v znaleckých posudkoch v zmysle článku V bod 5.1. zmlúv o zabezpečovacom prevode práva a náhradu trov konania v sume 1 374 578 Sk.

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením č.k. 6 Obo 289/03-367 zo dňa 30.3.2005 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14.6.2005 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súdu prvého stupňa uložil zistiť, či záväzok vznikol v zmysle § 489 Obč. zák., či je žalobca aktívne legitimovaný zo záväzkovo právneho vzťahu a či je žalovaný v prvom rade vecne pasívne legitimovaný a to najmä v súvislosti s ustanovením §526 ods. 1 druhá veta Obč. zák. ohľadom zániku záväzku dlžníka. Za tým účelom považoval za potrebné doplniť dokazovanie aj listom žalovaného v prvom rade zo dňa 11.1.2000 a dodatkami k zmluvám o zabezpečovacom prevode práva, prípadne výsluchom účastníkov alebo svedkov.

Súdu prvého stupňa tiež uložil zaoberať sa otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú uzavrel žalobca a správca konkurznej podstaty úpadcu P.

Uznesením č.k. 38 Cb 34/02-426, právoplatným 27.4.2007, súd pripustil, aby do konania ako vedľajší účastníci na strane žalovaného pristúpili Ministerstvo financií SR, Štefanovičova 5, Bratislava a Fond národného majetku SR, Drieňová 27, Bratislava, IČO: 17 333 768, a S.k., a.s., C.X., B., IČO: X...

Súd I. stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu doplnil dokazovanie zamerané na zisťovanie vecnej aktívnej legitimácie žalobcu a pasívnej legitimácie žalovaného.

Čo do aktívnej legitimácie žalobcu, žalobca ju založil na zmluve o postúpení pohľadávky, ktorá bola uzavretá 29.4.2002 medzi Ing. Petrom S., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom a ktorej predmetom je odplatné postúpenie pohľadávky úpadcu v nominálnej hodnote 92 897 594 Sk voči dlžníkovi V. alebo K., ktorá

vznikla pri realizácii zmlúv o zabezpečovacom prevode práva k majetku úpadcu č. 321/1/99/A a č. 321/1/99/B, pričom predmetná pohľadávka je bližšie špecifikovaná v znaleckom posudku č. 7/2002 zo dňa 6.3.2002, ktorý bol vypracovaný na účely rozhodnutia o ďalšom speňažovaní majetku úpadcu, a definovaná ako pohľadávka po lehote splatnosti pochybná a sporná. Postúpenie pohľadávky oznámil označeným dlžníkom, teda žalovanému v prvom a druhom rade postupca listami zo dňa 24.10.2002. Súd konštatoval, že podľa § 526 ods. 2 Obč. zák. ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Usúdil však, že nič však nebráni súdu, aby ako prejudiciálnu otázku preskúmal platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.

Z údajov obsiahnutých v konkurznom spise 3K 72/00 súd zistil, a túto skutočnosť potvrdil aj svedok Ing. S., správca konkurznej podstaty na pojednávaní 31.12.2007, že pohľadávka, tak ako je definovaná v čl. I zmluvy o postúpení pohľadávok, do konkurznej podstaty nikdy zapísaná nebola. Preto ju správca konkurznej podstaty nemohol v rámci speňažovania podstaty speňažiť odplatným prevodom na iný subjekt, keďže nikto nemôže previesť na iného viac práv než sám má. Zmluva o postúpení pohľadávky je teda právnym úkonom, ktorý svojím obsahom odporuje zákonu a jeho predmetom je plnenie nemožné, a preto je podľa § 39 a § 37 ods. 2 Obč. zákonníka neplatná. A nakoľko absolútne neplatný právny úkon nepôsobí právne následky, žalobca v tomto konaní nemá vecnú aktívnu legitímáciu.

Súd sa zaoberal aj otázkou pasívnej legitímácie žalovaného a dospel k záveru, že ani táto nie je daná a v konečnom závere usúdil, že nárok uplatnený žalobou nie je dôvodný, pretože žalobca nie je vo veci aktívne legitimovaný a neunesol ani dôkazné bremeno ohľadom pasívnej legitímácie žalovaného.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol ho buď zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie trov prvostupňového i odvolacieho konania alebo zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie. Namieta, že súd I. stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesúhlasí so záverom súdu I. stupňa, podľa ktorého je zmluva o postúpení pohľadávky medzi SKP Ing. P. S. a ním neplatná, keďže postúpená pohľadávka nebola zapísaná do konkurznej podstaty a preto, pokiaľ bola postúpená, išlo o plnenie nemožné.

Vytýka súdu I. stupňa, že sa náležite nevysporiadal s porovnaním aktív a pasív dlžníka, ale len konštatuje, že žalovaná pohľadávka nebola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná a preto ju správca nemohol v rámci speňaženia podstaty previesť na iného.

Z citácie ust. § 14 písm. a/ a § 27 ZKV vyvodzuje, že SKP speňažuje celú konkurznú podstatu, zo zákona má oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ktorý je špecifikovaný v § 6 ZKV ako všetok majetok, ktorý patril úpadcovi v deň vyhlásenia konkurzu alebo ktorý nadobudol v priebehu konkurzu. V žiadnom ustanovení zákona nie je oprávnenie správcu nakladať s majetkom úpadcu viazané na písomný súpis konkurznej podstaty, ale na existenciu majetku úpadcu.

Na základe uvedeného podľa jeho mienky aj keby nebola predmetná pohľadávka evidovaná v účtovníctve úpadcu, nebola doplnená do súpisu konkurznej podstaty, zo zákona patrí do konkurznej podstaty a správca je oprávnený ju speňažiť zmluvou o postúpení pohľadávky.

Tvrdí, že súd nesprávne právne posúdil neplatnosť Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 29.4.2002; namieta, že táto bola uzavretá platne v súlade s ustanoveniami ZKV ako pohľadávka ťažko vymáhateľná /§ 27 ods. 3 ZKV/ jeden rok po lehote splatnosti, t.j. od vyhlásenia konkurzu, pričom výzva na plnenie bola doručená najneskôr so žalobou podanou správcom voči žalobcovi, správca mal oprávnenie na predaj pohľadávky úpadcu, pohľadávka bola ocenená a špecifikovaná v znaleckom posudku a bola speňažená so súhlasom súdu podľa stanovených podmienok.

Trvá na tom, že pre aktívnu legitimáciu žalobcu na vymáhanie predmetnej pohľadávky voči žalovanému je relevantné oznámenie postupcu - správcu konkurznej podstaty o postúpení pohľadávky žalovanému, ktoré správca ako postupca oznámil listom zo dňa 24.10.2002, pričom poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 obo 210/01, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

Odvolaťel' podrobne tiež zdôvodňuje pasívnu legitimáciu žalovaného v spore a tým aj nesprávnosť úsudku súdu I. stupňa v tomto smere.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania.

Čo do žalobcovho preukázania aktívnej legitimácie v spore naďalej tvrdí, že ju žalobca, napriek svojej povinnosti v tomto smere nepreukázal, teda neuniesol svoje dôkazné bremeno.

Podľa jeho mienky žalobca vychádza z názoru, že nemusí v konaní preukázať svoju aktívnu legitímáciu a poukazuje aj na rozhodnutie NS SR z 9.11.2005 sp.zn. 2 Obo 219/05 z ktorého podľa neho vyplýva, že v rámci skúmania aktívnej legitímácie na vymáhanie /údajne/ postúpenej pohľadávky je nutné riešiť aj otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky.

Žalovaný sa vyjadril aj k časti odvolania týkajúcej sa jeho pasívnej legitímácie v spore. Zdôrazňuje, že správca konkurznej podstaty nezapísal údajnú pohľadávku do súpisu podstaty ani do skončenia konkurzného konania a uvádza, že správca konkurznej podstaty urobil všetky kroky potrebné na odovzdanie sporného nehnuteľného majetku spoločnosti. K.. Naďalej tvrdí, že pohľadávka uplatňovaná v konaní nikdy neexistovala a to ani z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

Aj vedľajší účastníci v spoločnom vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať im náhradu trov konania.

Odôvodňujú správnosť napadnutého rozsudku súdu 1. stupňa najmä zo zreteľa neexistencie právneho titulu žaloby či už ako zaplatenia dohodnutej kúpnej ceny resp. jej rozdielu, alebo alternatívne titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca sa žalobou podanou dňa 29.7.2002 v súlade so zmenou petitu podaním zo dňa 12.3.2003 domáhal zaviazať žalovaného zaplatiť mu sumu 92 897 594 Sk. Uplatnený nárok odvodzuje zo svojej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 29.4.2002 s Ing. Petrom S., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze, Trnava, ako postupcom, na základe ktorej nadobudol pohľadávku vo výške 92 897 594 Sk, ktorá vznikla pri realizácii zmlúv o zabezpečovacom prevode práva.

Súd 1. stupňa rozsudkom zo dňa 17.9.2003 žalobe vyhovel a napadnutým rozsudkom rozhodol potom, čo odvolací súd tento jeho rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V súlade s usmernením odvolacieho súdu súd prvého stupňa skúmal predovšetkým aktívnu legitímáciu žalobcu v spore a vychádzajúc najmä zo zmluvy o postúpení pohľadávky, zo súpisu konkurznej podstaty konkurzného spisu 3K 72/00 a vyjadrení správcu konkurznej podstaty súd dospel k záveru, že žalobca nie je v spore aktívne legitimovaný, nakoľko postúpená pohľadávka neexistovala, teda plnenie zo zmluvy bolo nemožné a následkom toho zmluva o postúpení pohľadávky podľa § 39 a § 37 ods. 2 Obč. zák. absolútne neplatná čo značí, že sa na

ňu hľadá tak, ako by nebola uzavretá, pričom táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže konvalidovať dodatočným odpadnutím neplatnosti.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí vychádzal pri svojom závere o neexistencii aktívnej legitímácie žalobcu zo súpisu konkurznej podstaty aj z vyjadrení správcu konkurznej podstaty a zo skutočnosti, že v súpise postúpená pohľadávka nebola zapísaná. Žalobca a odvolateľ tento záver a jeho východisko nepokladá za správny a tvrdí, že správca konkurznej podstaty pohľadávku vyčíslil, špecifikoval a ocenil v znaleckom posudku ako pohľadávku úpadcu voči žalovanému už v čase vyhlásenia konkurzu a táto teda bola podľa § 6 ZKV súčasťou konkurznej podstaty bez ohľadu na to, či bola zapísaná do súpisu konkurznej podstaty a ak nebola zapísaná, môže sa jednáť o porušenie povinnosti úpadcu predložiť správcovi riadne podklady na vyhotovenie súpisu. Tvrdí tiež, že v žiadnom ustanovení ZKV nie je oprávnenie správcu nakladať s majetkom viazaný na písomný súpis konkurznej podstaty, ale na existenciu majetku úpadcu.

Tento žalobcov výklad ust. § 27 ods. 3 tretia veta ZKV nie je správny. Citované ustanovenie výslovne predpisuje, že „podstatu možno speňažiť“, teda nepoužíva pojem majetok ale presne v § 18 a nasl. ZKV vymedzený pojem „podstata“. Zo skutočnosti, že § 27 ods. 1 ZKV ustanovujúci, že podstatu možno speňažiť predajom na dražbe (§ 27a) alebo mimo dražby, že prvá veta ods. 3 tohto ustanovenia znie „predaj mimo dražby uskutoční správca so súhlasom súdu za podmienok určených schôdzou konkurzných veriteľov“ je jasné, že ust. § 27 ods. 3 tretia veta ZKV upravujúca možnosť prevodu úpadcových ťažko vymáhateľných pohľadávok sa týka speňaženia podstaty a nie majetku, ako to tvrdí žalobca.

Žalobca, vzhľadom na svoj názor, že správca konkurznej podstaty bol oprávnený uzavrieť so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky, o ktorú opiera žalobou uplatnený nárok tvrdí, že pre určenie jeho aktívnej legitímácie na vymáhanie spornej pohľadávky voči žalovanému je rozhodujúce oznámenie postúpenia postupcom. Správca konkurznej podstaty oznámil postúpenie pohľadávky žalovanému listom zo dňa 24.10.2002, pričom súd z takéhoto oznámenia vychádza a musí vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Správnosť tohto svojho názoru opiera o rozhodnutie NS SR 4 Obo 210/01.

Tento výklad citovaného rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho aplikácia na spornú vec nie je správny. Neguje skutočnosť, že každé rozhodnutie súdu vychádza z hodnoteného skutkového stavu, ktorý je v každom prípade iný, preto je záväzný len pre rozhodnutie vo veci, ktorej sa týka. Otrocká, necitlivá aplikácia citovaného rozsudku by v praxi mohla znamenať, že

oznámením postúpenia neexistujúcej pohľadávky vybranej osobe by sa nedlžník takto stal dlžníkom. Súd môže rozhodnutie súdu brať do úvahy na porovnanie aj pri riešení iných prípadov, musí však k tomu pristupovať veľmi obozretne.

Na tomto základe odvolací súd si osvojil záver súdu I. stupňa, že žalobca nie je v spore aktívne legitimovaný pre neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, o ktorú oprel svoj žalobou uplatnený nárok. Odvolací súd si osvojil aj odôvodnenie nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu súdom I. stupňa tým, že pohľadávka, o postúpenie ktorej oprel žalobca uplatnený nárok neexistovala, pretože nebola v súpise podstaty, a právny úkon postúpenia je neplatný z dôvodu § 37 ods. 2 a § 39 Obč. zák.

Skutočnosť, že žalobcom uplatnená pohľadávka voči úpadcovi neexistovala a preto ani nemohla byť zapísaná do podstaty preukazuje aj to, že súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku správne zistil nedostatok pasívnej legitimácie. Vychádzal pritom z riadne odôvodneného zistenia platnosti uzavretia zmlúv o zabezpečovacom prevode práva, ktoré dlžník P. uzavrel so žalovaným podľa § 553 Obč. zák. dňa 20.10.1999. Súd I. stupňa správne interpretoval čl.V bod 5.1 zmlúv, že bolo na rozhodnutí veriteľa, kedy svoje právo na prevzatie majetku do svojho vlastníctva uplatní. Súd tiež správne z okolností neurčitosti dôkazu o tom, že veriteľ vyzval dlžníka na dodatočné splnenie záväzku, vyvodil záver, že naplnenie ustanovenia čl.V. bod 5.1. zmlúv o zabezpečovacom prevode práva nie je preukázané, a preto ani žalovanému nevzniklo právo na okamžité prevzatie prevedeného na základe týchto zmlúv, preto mohol bez akýchkoľvek právnych obmedzení zmluvne previesť svoje práva z uzavretých zmlúv o úvere, vrátane všetkých práv s nimi súvisiacich na spoločnosť K. Uvedená skutočnosť je zrejماً aj z následného konania a dokladov dlžníka P. Ako vyplynulo zo správy predbežného správcu o majetku dlžníka ku dňu 31.3.2000 bol majetok, ktorý bol predmetom zabezpečovacieho prevodu práva, v evidencii aktív dlžníka pri súčasnej evidencii záväzku voči spoločnosti K. v jeho pasívach. Podľa správy o majetku úpadcu ku dňu vyhlásenia konkurzu tento majetok sa už v účtovníctve nenachádzal, keďže K. listom z 10.5.2000 oznámil prevzatie majetku podľa zmlúv o zabezpečovacom prevode práva, pričom vecné, reálne odovzdanie majetku sa podľa protokolov uskutočnilo 24.8.2000.

Pokiaľ ide o žalobcov názor, že žalovaný je v spore pasívne legitimovaný, pretože jeho vlastníctvo bolo nepodmienené (rozvázovacou podmienkou už v čase, keď svoju pohľadávku voči spoločnosti P. postúpil spoločnosti K., nevyplýva z právnej povahy zmlúv o zabezpečovacom prevode práva a je preto nesprávny. Zakladá sa na chybnjej interpretácii § 553 Obč. zák. v znení účinnom v čase ich uzavretia. Dlžník, ktorý svoj záväzok zabezpečuje

prevodom práva svoje právo na veriteľa prevádza podmienčne obdobne ako do detencie. Je to stav, keď určitá fyzická, či právnická osoba ovláda vec (právo) fakticky, avšak bez vôle s ním nakladať ako so svojim vlastným, prípadne s ním nakladá ako s právom cudzím. Veriteľ nadobudne určité dispozičné práva s takýmto právom, ale značne obmedzené.

Sama zmluva nemá právne následky prevodu práva (vykonaného nie za účelom zabezpečenia záväzku) upraveného v iných ustanoveniach Občianskeho zákonníka. Z toho treba vyvodit', že takáto zmluva nemôže nahradiť zmluvu, ktorou dochádza k zmene vlastníctva (§ 123 a nasl. OZ).

Pri zabezpečení záväzku prevodom práva je veriteľovi právo postúpené s rozväzujúcou podmienkou, že zabezpečený záväzok bude splnený (§ 36 ods. 2 OZ). Účastníci zmluvy pri jej uzavretí nemajú úmysel prevádzať zabezpečujúce právo na veriteľa natrvalo. Už z tohto dôvodu nie je splnená podmienka zmluvy o prevode a to vôľová zložka, totiž zo strany dlžníka previesť svoje právo na veriteľa a zo strany veriteľa toto právo natrvalo nadobudnúť.

Nie je dôvod na žiaden tzv. spätný prevod, pretože zabezpečovacím prevodom k prevodu práva nedošlo. Ak v lehote, na ktorej sa účastníci dohodli, k splneniu záväzku nedôjde, nastávajú právne účinky zabezpečujúcej zmluvy. Povinnosťou aj právom dlžníka a veriteľa je uzavrieť zmluvu, k uzavretiu ktorej sa zaviazali poťažne, ktorá zo vzniknutého právneho stavu vyplýva. Pri splnení náležitostí, ktoré prevod príslušného práva vyžaduje, príslušný právny úkon urobia. V prípade, že niektorý z nich príslušný právny úkon odmietne urobiť, môže druhý účastník požiadať súd, aby vyhlásenie vôle takého účastníka bolo nahradené právoplatným rozsudkom analogický ako pri zmluve o budúcej zmluve.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný sa nestal vlastníkom sporných nehnuteľností na základe zmlúv o zabezpečovacom prevode práva, nebol ním ani v čase, keď postúpil svoju pohľadávku vrátane jej zabezpečenia spoločnosti K., nie je preto v spore pasívne legitimovaný.

Pokiaľ žalobca opiera dôvodnosť svojho uplatneného nároku o tvrdenie, že žalovanému vznikol neoprávnený majetkový prospech tým, že za pohľadávku vo výške 202 848 130,50 Sk získal majetok v hodnote 295 745 725 Sk, tieto otázky ust. § 553 Obč. zák. v znení platnom do 1.1.2008 neupravovalo. Z tejto skutočnosti vyplýva aplikácia ust. § 2 ods. 3 Obč. zák., ktorý upravuje možnosť účastníkov upraviť si vzájomné vzťahy dohodou aj odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť.

Možnosť, aby hodnota prevedeného práva presahovala výšku zabezpečenej pohľadávky, nebola výslovne zakázaná žiadnym ustanovením zákona a z povahy žiadneho ustanovenia nevyplývalo, že by to nebolo možné. Preto dohoda zmluvných strán o zabezpečení pohľadávky v aktuálnej výške 202 848 130,50 Sk majetkom v celkovej hodnote 295 745 725 Sk bola uzavretá v súlade s právnymi predpismi.

So žalobcovým tvrdením, že išlo v prípade zmlúv o zabezpečovacom prevode práva o zastreté kúpne zmluvy sa zaoberal už NS SR ako súd odvolací v uznesení zo dňa 14.6.2005 sp. zn. 6 Obo 289/03, kde vyslovil právny názor, že ust. čl. V bod 5.1. obidvoch zmlúv neobsahuje dohodu veriteľa a dlžníka o odplatnom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam resp. k hnutelným veciam a odvolací súd nepovažuje za potrebné opätovne sa s týmto žalobcovým tvrdením zaoberať.

Na uvedenom základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému žalovanému a vedľajším účastníkom priznal odvolací súd v súlade s ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania. Táto spočíva u žalovaného v odmene za 2 úkony právnej služby (vyjadrenie a účasť na odvolacom pojednávaní) po 198 450 Sk a 2 x paušál 178 Sk spolu 397 256 Sk. Trovy právneho zastúpenia u vedľajších účastníkov predstavujú odmenu za 2 úkony právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu a účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom) po 476 280 Sk a 2x paušál po 190 Sk spolu 952 940 Sk. Odvolací súd nepriznal právnym zástupcom vyúčtovanú DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 14. mája 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

